

قصر اژدهای سرخ در آسمان

در شهر شانگهای و در مقابل برج مروارید (برج مخابراتی این شهر) مجموعه عکس‌هایی از چشم‌انداز شهر نصب شده است.

جام جم آنلاین: در شهر شانگهای و در مقابل برج مروارید (برج مخابراتی این شهر) مجموعه عکس‌هایی از چشم‌انداز شهر نصب شده است.

این عکس‌ها چشم‌انداز واحدی از شهر شانگهای را از میانه دهه 90 میلادی تا امروز نشان می‌دهند. جایی که در نخستین تصویر یک دهکده ماهیگیری به شمار می‌رفت، در همین مدت کوتاه به یکی از مراکز تجاری و اقتصادی و نبض تپنده بازار جهان تبدیل شده است. چین نه تنها میزبان بزرگ‌ترین جمعیت جهان است که در سال‌های اخیر توانسته آنچنان رشدی را به دست آورد که به دومین اقتصاد جهان بدل شود. وارثان تمدن باستانی چین، امپراتوری تازه‌ای را در جهان بنیان گذاشته‌اند. امروز نشان نفوذ چین را می‌توان در هر گوشه و کناری از جهان دید. اما به نظر می‌رسد اژدهای سرخ قصد آرام گرفتن ندارد و دیگر زمین برای جولان دادنش به اندازه کافی بزرگ نیست. به همین دلیل هم چینی‌ها این روزها با سرعت و جدیت در حال ساخت قصر آسمانی خود هستند.

بامداد روز شنبه هفته پیش چهارمین ماموریت سرنشین‌دار فضایی چین آغاز شد. اولین بار در سال 2003 بود که چینی‌ها موفق شدند نخستین فضانورد خود را به مدار زمین ارسال کنند. با این کار چینی‌ها به سومین کشوری در طول تاریخ بدل شدند که قابلیت اعزام انسان به فضا را به طور مستقل در اختیار دارد (دو کشور دیگر روسیه و آمریکا هستند) سفینه فضایی آنها شنجو و به معنی ارابه جادویی نامگذاری شده بود. در واقع برنامه شنجو که در آن سال با پرتاب شنجو 5 به مدار زمین توانست چینی‌ها را به فضا ببرد، حاصل نزدیک به چهار دهه برنامه‌ریزی، رویا پردازی و تلاش چینی‌ها برای حضور در فضا بود. البته شنجو را به زحمت می‌توان یک سفینه چینی نامید. اگرچه همه کشورها عملاً برنامه‌های فضایی خود را بر شانه و بر اساس طرح‌های موجود می‌سازند و حتی شوروی و آمریکا نیز برنامه‌های خود را با الهام و کمک گرفتن از طرح‌ها و مهندسان آلمانی پس از جنگ جهانی دوم بنا کردند، اما در مورد شنجو، چینی‌ها گامی فراتر از الهام گرفتن از طرح سایوزهای روسیه برداشتند و عملاً به نوعی آن را با مهندسی معکوس کپی کردند. اما به هر حال کسی نمی‌تواند اعتبار و برنامه‌ریزی‌ها و تلاش‌های آنها را نادیده گرفته یا ارزش کار آنها را با طرح ادعای کپی‌کاری، کاهش دهد. سال 2005 با پرواز شنجو 6 که بار دیگر فضانوردان چینی را به مدار برد عملاً فاز اول برنامه بزرگ چینی‌ها به پایان رسید. برنامه‌ای که هدف بزرگی را نشانه گرفته بود. فاز دوم این برنامه با پرتاب شنجو 7 آغاز شد. در این سفر بود که فضانوردان چینی برای اولین بار تمرین راهپیمایی فضایی را صورت دادند و خود را برای گام بعدی آماده کردند.

چین در مرحله بعدی یک کپسول فضایی به ابعاد یک اتوبوس را به مدار زمین فرستاد. این کپسول فضایی تیانگونگ - 1 نام داشت. نام این کپسول در زبان چینی به معنی قصر آسمانی است و اولین نمونه از ایستگاه‌های فضایی آزمایشی چین به شمار می‌رفت. اندکی بعد چینی‌ها ماموریت شنجو 8 را انجام دادند، اما این بار ماموریت بدون سرنشین بود. در این ماموریت چینی‌ها سامانه الحاق فضایی شنجو را آزمایش کردند و موفق شدند شنجو را در فضا با موفقیت به تیانگونگ متصل و سپس آن را جدا و به زمین بازگردانند. به این ترتیب شرایط برای انجام ماموریت شنجو 9 آماده شد.

نکته: چین در راه فضایی شدن همان راهی را طی می‌کند که آمریکا و شوروی رفتند با این تفاوت که این مسیر را سریع‌تر و مطمئن‌تر طی می‌کنند

شنجو 9 در عین حال که قدم بعدی در این سلسله عملیات بود، از نظر دیگری نیز برای چینی‌ها اهمیت داشت. خدمه این ماموریت را جینگ هیپینگ، لئو وانگ و لئو یانگ تشکیل می‌دادند. نه تنها جینگ هیپینگ در این سفر به اولین چینی بدل شد که برای بار دوم به فضا سفر کرده است که لئو یانگ 33 ساله نیز نام خود را به عنوان اولین بانوی فضانورد چینی در تاریخ ثبت کرد. بدین ترتیب نام او در کنار والتینا ترشکوا، نخستین زن فضانورد شوروی و سالی راید، نخستین فضانورد زن آمریکایی قرار گرفت. (البته منظور زنان فضانوردانی است که با کمک پرتابگرهای کشور خود به مدار زمین رفته‌اند). در حالی که عمده خبرهای این ماموریت حول و حوش پرواز نخستین بانوی فضانورد چینی مطرح شد، اما عملیات پیش‌بینی شده برای این ماموریت بسیار مهم بود. در این ماموریت فضایی شنجو به طور خودکار به بدنه ایستگاه فضایی چین ملحق می‌شد و سپس فضانوردان با باز کردن دریچه بخشی از ابزارهای علمی خود را به این ایستگاه منتقل کرده و مدت 13 روز به آزمایش‌های مختلف می‌پردازند. الحاق اولیه به صورت کامپیوتری و همانند ماموریت شنجو 8 صورت می‌گرفت، اما در پایان ماموریت و پس از جدا شدن از ایستگاه، فضانوردان یک بار دیگر الحاق را به صورت دستی انجام خواهند داد تا خود را برای ماموریت‌های آینده آماده کنند. این ماموریت در عین حال طولانی‌ترین ماموریت چینی‌ها در مدار زمین تاکنون خواهد بود.

اما این آخر کار نیست. سال آینده چین ماموریت سرنشین‌دار شنجو 10 را در دستور کار دارد که طی آن فضانوردان به این ایستگاه

ملحق می‌شوند. مأموریت ایستگاه فضایی تیانگونگ - 1 در سال 2013 و پس از این مأموریت به پایان می‌رسد و این ایستگاه به زمین سقوط می‌کند. احتمالاً در همان سال نسخه دوم این ایستگاه به نام تیانگونگ - 2 به مدار زمین می‌رود و روی آن نیز آزمایش‌هایی انجام می‌شود. این ایستگاه نیز حدود دو سال در مدار خواهد بود و سپس چین حدود سال 2015 ساخت ایستگاه فضایی 60 تنی خود در مدار را که ایستگاه دائمی خواهد بود، آغاز خواهد کرد. در این دوره این ایستگاه نه تنها به پایگاهی دائمی برای آزمایش‌های علمی چینی‌ها در خواهد آمد، که احتمالاً در برنامه‌های فضایی مشترک در اختیار فضانوردان کشورهای دیگر نیز قرار می‌گیرد و به این ترتیب در حالی که جامعه جهانی به رهبری آمریکا و ناسا با بحران بودجه روبه‌رو هستند و روند ادامه حیات ایستگاه بین‌المللی فضایی را به کندي دنبال می‌کنند، چین ایستگاهی ملی در اختیار خواهد داشت.

این ایستگاه می‌تواند نقش چین در آینده پروژه‌های فضایی را تحکیم کند و در عین حال بازاری برای این کشور باز کند تا نیاز کشورهای را که تازه در آستانه قدم گذاشتن به فضا هستند نیز تامین کند. اما چینی‌ها برنامه طولانی‌تری نیز در سر دارند. کاوش‌های رباتیک ماه و در نهایت سفر انسان به ماه و سفر به مریخ مهم‌ترین چشم‌اندازهای فضایی چین را تشکیل می‌دهد.

چین در راه فضایی شدن همان راهی را طی می‌کند که آمریکا و شوروی رفتند با این تفاوت که این مسیر را سریع‌تر و مطمئن‌تر طی می‌کنند. در روزهایی که پیشگامان برنامه‌های فضایی جهان بودجه‌های تحقیقاتی و فضایی خود را کاهش می‌دهند و برنامه‌های فضایی در کشورهای مانند آمریکا و روسیه باید برای کسب بودجه خود مبارزه‌ای سخت را پشت سر بگذارند، چینی‌ها گام‌های محکمی در این راه بر می‌دارند. شاید حضور پر قدرت چینی‌ها در فضا - که توسعه نفوذشان روی زمین بسیاری از کشورها را نگران جایگاه خود کرده است - باعث شود برنامه‌ریزان و سیاستمداران کشورهای پیشرو فضایی در سیاست بودجه خود تجدید نظر کنند و برای این که مانع عقب افتادن در فضا از رقیب خود شوند، سرعت بیشتری به برنامه‌های فضایی دهند. اگر چنین اتفاقی بیفتد شاید نسخه ملایم‌تری از آنچه در دوران جنگ سرد در برنامه‌های فضایی اتفاق افتاد بار دیگر تکرار شود. رقابتی که در نهایت به گسترده تر شدن افق‌های پیش روی نوع بشر در جهان منجر می‌شود.

اما فعلاً و در همین روزها کاخ آسمانی چینی‌ها میزبان نخستین مهمانان خود است و در حالی مدار خود را دور می‌زند که با هر گذرش از فراز سرزمین پهناور چین چشم‌های بسیاری با امید آن را در آسمان دنبال می‌کنند.

پوریا ناظمی / جام جم